

No name design aneb krása českých a moravských krajnic

Jana Kolková Rydvalová

Krajnice, škarpy, pangejty – úzké statečné světy, které se často rozprostírají mezi dvěma téměř mrtvými zónami – silnicí a polem. Zóny, ač mrtvé, dokážou krajnicím život pěkně opeřit. Ze silnice se jim dostává prachu, exhalací a slané břechky, z polí mix hnojiv a postřiků.

Pokud se dnes o krajnicích a jejich vegetaci mluví, bývá to většinou ze dvou důvodů. Téma alejí kolem cest rozděljuje veřejnost na dvě skupiny – skupinu řítících se motoristů, kteří považují aleje za překážku v cestě ze silnice do pole, a skupinu, která v aleji podvědomě zpomalí. Mimochodem zaznamenali jste dopravní značku "jedete alejí" propagovanou Arnikou? Hezký nápad.

Druhé téma souvisí rovněž s bezpečností provozu na silnicích – jde o sekání krajnic. To se děje někde nepravidelně, jinde vůbec, na mnoha místech pravidelně s tím, že posekaná hmota zůstane na místě, nebo se provádí seč s odvozem posekaného.

Vše výše zmíněné má pak také vliv na to, co na krajnicích roste, kvete, prohrává a vítězí. V krajně silně obhospodařovaných ploch a slabě udržovaných krajnic se nadbytkem dusíku snadno stane, že zůstane vegetace krajnic bez povšimnutí. Zaznamenáme ji až ve chvíli, kdy jsou kopřivy tak vysoké, že je problematické

zjistit, zda jsme na křižovatce sami. Kouzlo takového porostu zůstane z pochopitelných důvodů ukryto většinou.

O to příjemnější je, když zjistíme, že tomu tak není všude. A to se mi letos přihodilo cestou z Jindřichova Hradce na Jižní Moravu. Škarpa u silnice byla tak krásná, že jsem musela zastavit... Připomínala dobře vymyšlený, divoce působící moderní záhon, všeho v něm bylo tak akorát, velké plochy krémového tužebníku a žlutého pastišáku s "bodovou výsadbou" moderního kakostu... Deformovaná profesí jsem chvíli opravdu touto převrácenou optikou škarpu pozorovala... Následně jsem pojala nápad začít fotografovat krajnice, kde buď eutrofizaci navzdory nebo díky šetrnému hospodáři či chráněnému území apod. nevitězí na plné čáře jen kopřivy. Jen tak, pro inspiraci, možná k zamyšlení a pro krásnější cestu krajinou.

Děkuji Ing. Janě Zichové, CSc. za to, s jakou ochotou a laskavostí sobě vlastní mi napomohla určit rostliny na fotografiích.

Filipendula, Geranium, Pastinaca

Achillea, Cirsium, Knautia, Pastinaca, Vicia

Galium, Geranium, Pimpinella, Plantago, Urtica, Verbascum

Anthriscus, Arrhenatherum, Calamagrostis, Geranium

Cirsium, Pastinaca

Epilobium, Senecio

Achillea, Galium, Geranium, Papaver, Tripleurospermum

Anthriscus, Heracleum, Senecio, Urtica

Arctium, Arrhenatherum, Urtica

Calamagrostis, Tanacetum